

7. Wyzwania

Analiza SWOT, charakterystyka gminy Załuski oraz diagnoza stanu wybranych elementów pozwoliła określić kluczowe dla rozwoju wyzwania. Postawione wyzwania są wytyczną i kierunkami dla podejmowanych w przyszłości działań mających na celu zrównoważony rozwój. Dzięki wyzwaniom możliwe jest postawienie celów rozwojowych i szczegółowych będących wskazaniem dla konkretnych już działań realizowanych na rzecz społeczności gminnej. Głównymi szeroko określającymi zasadnicze problemy gminy wyzwaniami są:

- zwiększenie konkurencyjności lokalnej gospodarki;
- stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości szczególnie w obszarze usług również poprzez wprowadzanie ułatwień administracyjnych dla przedsiębiorców;
- różnicowanie prowadzonej na obszarach wiejskich działalności gospodarczej, zwiększanie potencjału gospodarczego oraz miejsc pracy poza rolnictwem;
- poprawa infrastruktury komunalnej, technicznych warunków i dostępu sieci wodociągowej, rozwoju infrastruktury do oczyszczania ścieków itp. oraz infrastruktury społecznej;
- promocja współpracy i sieciowania w celu zwiększania potencjału podmiotów branży rolniczej oraz działających w usługach dla rolnictwa;
- zwiększenie atrakcyjności turystycznej i kulturalnej obszarów wiejskich;
- edukacja i podnoszenie świadomości mieszkańców obszarów wiejskich;
- niwelowanie niepożądanych efektów wprowadzanych reform;
- ochrona środowiska, jego zasobów i bioróżnorodności przed negatywną działalnością człowieka;
- walka z wykluczeniem, ubóstwem i nieporadnością życiową;
- zwiększanie jakości kształcenia.

8. Priorytety, cele, działania

Obszar	Oddziaływanie	Cel rozwojowy	Cel Szczegółowy	Działania
Gospodarka	Przemysł, produkcja, rolnictwo, przetwórstwo	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>II. Budowanie konkurencyjności lokalnych podmiotów gospodarczych poprzez nowoczesne rozwiązania technologiczne i procesowe</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>1.3 Kreowanie rynku pracy poprzez tworzenie i utrzymanie miejsc pracy szczególnie dla osób młodych</p> <p>2.1 Wspieranie pozyskiwania nowoczesnych technologii do rozwoju przedsiębiorczości</p> <p>2.2 Wspieranie inicjatyw współpracy i wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p> <p>3.3 Wsparcie przetwórstwa i</p>	<p>– promocja przedsiębiorczości, wykorzystania nowych technologii oraz inteligentnej specjalizacji</p> <p>– ułatwienia dla działalności gospodarczej</p> <p>– rozwój infrastruktury i usług turystycznych, jako alternatywnej działalności gospodarczej w tym turystyki biznesowej czy edukacyjnej,</p> <p>– wsparcie dla inwestorów w zakresie lokalizacji inwestycji</p> <p>– promowanie i aranżowanie współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi</p> <p>– rozwój stref produkcyjnych i terenów inwestycyjnych</p> <p>– tworzenie w administracji właściwego klimatu oraz podejścia do przedsiębiorców oraz ograniczenie biurokracji</p> <p>– budowa platform informacyjnych z danymi niezbędnymi oraz ułatwiającymi zakładanie, rozwijanie i prowadzenie działalności gospodarczej między innymi o terenach inwestycyjnych, potencjalnych partnerach, zasobach</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Obszar	Oddziaływanie	Cel rozwojowy	Cel Szczegółowy	Działania
		<p>IV. Budowa konkurencyjnego wyspecjalizowanego sektora rolno-spożywczego opartego o wysoką, jakość i bezpieczeństwo produktów rolnych</p>	<p>organizowania rynków zbytu płodów rolnych</p> <p>4.1 Wzrost, jakości produktów rolnych i bezpieczeństwa żywnościowego, rozwój rolnictwa ekologicznego</p> <p>4.2 Wsparcie i rozwijanie specjalizacji w obszarze produkcji rolnej</p>	<p>ludzkich, warunkach prowadzenia działalności, preferowanych kierunkach rozwoju, niszach itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa odpowiedniego klimatu dla ponad lokalnej współpracy w zakresie wymiany doświadczeń i realizacji przedsięwzięć z partnerami gospodarczymi - wspieranie inicjatyw gospodarczych, w zakresie działań produkcyjnych, marketingowo-promocyjnych, dystrybucyjnych i edukacyjnych. - współpraca z instytucjami otoczenia biznesu - współpraca z instytucjami działającymi w sektorze pracy (instytuty, uczelnie, instytuty, urzędy pracy) - wspieranie początkujących przedsiębiorców oraz osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą - systemowe ulgi i zachęty dla przedsiębiorców - działania na rzecz poprawy struktury rolnictwa - promocja współpracy szczególnie w obszarze inteligentnej specjalizacji

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Obszar	Oddziaływanie	Cel rozwojowy	Cel Szczegółowy	Działania
				<ul style="list-style-type: none"> - działania doradcze oraz ich upowszechnianie - wspieranie działań zachęcających do prowadzenia upraw roślin energetycznych - budowanie marki lokalnych produktów rolnych - wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego - działania na rzecz zwiększenia opłacalności produkcji rolniczej - zachęcanie i tworzenie warunków dla podnoszenia umiejętności i kwalifikacji osób prowadzących gospodarstwa rolne poprzez edukację zawodową - pogłębianie współpracy między rolnikami, producentami i lokalnymi władzami - działania na rzecz krótkich łańcuchów żywnościowych - wsparcie promocji lokalnych artykułów rolnych - podnoszenie świadomości, promowanie oraz wspieranie działań scaleniowych gruntów rolnych - promowanie i rozpowszechnianie wiedzy na

Strategia Rozwoju Gminy Zaluski 2016-2020

Oddziaływanie	Cel rozwojowy	Cel Szczegółowy	Działania
			<ul style="list-style-type: none"> - temat nowoczesnych metod produkcji rolniczej - działania na rzecz rozwoju specjalizacji przemysłu rolnospożywczego - wspieranie projektów rozwojowych lokalnych przedsiębiorców przetwórstwa rolnospożywczego - wytwarzających wyroby tradycyjne i regionalne - promowanie tworzenia grup producenckich, spółek celowych oraz innych sieci powiązań - wspieranie tworzenia miejsc zbytu lokalnych artykułów rolnospożywczych
<p>Drogi, komunikacja, ruch pieszy i rowerowy</p>	<p>V. Zwiększenie potencjału rozwojowego poprzez poprawę mobilności wewnętrznej i zewnętrznej oraz podniesienie bezpieczeństwa drogowego</p>	<p>5.1 Podniesienie standardu lokalnej sieci drogowej, zwiększanie dostępności zbiorowego transportu publicznego</p> <p>5.2 Podniesienie bezpieczeństwa zmotoryzowanych i pieszych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i rozwój infrastruktury drogowej - wsparcie w zakresie rozwoju komunikacji publicznej - rozwój infrastruktury transportu publicznego (zatozki, przystanki itp.) - modernizacja połączona z remontem lokalnej sieci dróg - rozbudowa elementów tworzących systemy bezpieczeństwa drogowego dla zmotoryzowanych i pieszych - budowa infrastruktury dla

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Obszar	Oddziaływanie	Cel rozwojowy	Cel Szczegółowy	Działania
Środowisko	Energia, infrastruktura, ład przestrzenny, zasoby środowiska	VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą	6.1 Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii 6.2 Planowanie i monitorowanie procesów kształtujących przestrzeń 6.3 Ochrona bioróżnorodności 6.4 Rozwijanie infrastruktury służącej ochronie środowiska oraz podniesieniu komfortu życia	- ruch rowerowego aktywny udział w konsultacjach projektów z zakresu dużej infrastruktury drogowej
				- wspieranie inicjatyw związanych z realizacją projektów służących pozyskiwaniu i dystrybucji energii pochodzących z Odnawialnych Źródeł Energii, działania w celu podnoszenia efektywności energetycznej, promowanie systemów wykorzystujących energię słoneczną do celów ogrzewania indywidualnych gospodarstw domowych, włączenie i zwiększenie udziału OZE w obiektach użyteczności publicznej, propagowanie zachowań związanych z oszczędzaniem energii elektrycznej, wody i innych zasobów środowiska, rozwój infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej i indywidualnych instalacji do oczyszczania ścieków
		VII. Ochrona przed skutkami niekorzystnych zjawisk atmosferycznych	7.1 Zapobieganie i minimalizowanie skutków niebezpiecznych zjawisk wywołanych zmianami klimatycznymi 7.2 Wspieranie gospodarki i zapewnienie bezpieczeństwa w sytuacji zagrożeń ze strony środowiska	- zapobieganie degradacji stanu środowiska - zapewnienie właściwych stosunków hydrologicznych
		VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka	8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń 8.2 Ograniczenie negatywnych skutków działalności rolniczej w	

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Obszar	Oddziaływanie	Cel rozwojowy	Cel Szczegółowy	Działania
			obszarach ochrony gleby, wody i powietrza 8.3 Działania edukacyjne i promocyjne na rzecz ochrony przyrody	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona obszarów cennych przyrodniczo - działania na rzecz zalesienia nieużytków i gleb o niskiej klasie bonitacyjnej,
		IX. Efektywna gospodarka odpadami	9.1 Zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów	<ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie gospodarki odpadami, - działania na rzecz ograniczania emisji zanieczyszczeń do środowiska w szczególności pochodzących z rolnictwa
			9.2 Zmniejszanie ilości produkowanych odpadów	<ul style="list-style-type: none"> - opracowywanie, aktualizowanie lokalnej dokumentacji planistycznej w zakresie kształtowania przestrzeni - wsparcie organizacji i jednostek działających w obszarze bezpieczeństwa w sprzęt niezbędny do prowadzenia akcji ratowniczych czy zabezpieczających - działania na rzecz kształtowania ergonomicznej, użytkowej i estetycznej przestrzeni publicznej - rewitalizacja i przywracanie terenom użyteczności - działania w zakresie planowania i zagospodarowania

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Obszar	Oddziaływanie	Cel rozwojowy	Cel Szczegółowy	Działania
				szkolach ponad gimnazjalnych
				wspierania zdolnej młodzieży
				jako uczniów i studentów
				promowanie oraz wspieranie
				form szkolnictwa zawodowego
				wspieranie inicjatyw
				organizacji szkoleń
				specjalistycznych, w
				szczególności w zakresie
				informatyki nauk technicznych,
				zagadnień produkcyjnych i
				języków obcych
				wsparcie szkolnictwa
				zawodowego
				zachęcanie do dokształcania
				się, samokształcenia w formie
				e-learningu, podnosząc
				kwalifikacje i uprawnienia
				zawodowe
				rozwój kadry nauczycielskiej
				lokalnych placówek
				edukacyjnych
				rozwój infrastruktury
				dydaktyczno-naukowej
				placówek szkolno-
				wychowawczych
				opracowanie własne

9. Wdrażanie strategii

Realizacja strategii jest bardzo złożonym procesem i wymaga zaangażowania wszystkich interesariuszy przy zasadniczym udziale władz gminnych stanowiących i wykonawczych. Kluczowa jest tu znajomość lokalnej społeczności jej problemów oraz zasobów będących w dyspozycji gminy Załuski. Realizację założonych celów można jednak zoptymalizować wykorzystując mechanizmy rozwojowe wspólnych polityk określonych na forum unii europejskiej ale nie tylko. Istotnym może okazać się również wsparcie państw które chcą czerpać zyski z uczestnictwa w rynkach unii czy wprost wykorzystanie mechanizmów dostępnych w krajowej rzeczywistości od funduszu sołeckiego do funduszy rewolwingowych.

Szczególną uwagę należy zwrócić na budżet wspólnotowy jako źródło wielopłaszczyznowego wsparcia. Bieżąca sytuacja społeczno ekonomiczna wspólnoty europejskiej, zróżnicowany poziom rozwoju państw członkowskich oraz różnice w związku z tym potrzeby i priorytety powodują że coraz trudniej porozumieć się co do kształtu i wielkości budżetu. Koniec perspektywy 2007-2013 był nerwowym dla Komisji Europejskiej, Rady i Parlamentu Europejskiego w związku z negocjacjami nad planem finansowym. Fiasko szczytu UE w tej sprawie z końca 2012 roku nie wróżyło nic dobrego dla Polski w kwestiach finansowych szczególnie w obszarze polityki spójności. Na szczęście okazało się że Polska będzie adresatem największych środków budżetowych. Trudności w negocjacjach szczególnie w pierwszej fazie związane były bezpośrednio z recesją gospodarczą przede wszystkim w Grecji, Włoszech, Hiszpanii czy Portugalii, jednak w długofalowej perspektywie coraz większe znaczenie zaczęły mieć kwestie wskaźników rozwojowych i właśnie różnice pomiędzy poszczególnymi członkami UE. Czynniki które ukształtowały wyżej opisaną sytuację mogą przyczynić się do tego że każda następna perspektywa będzie skutkowałą jeszcze większymi trudnościami negocjacyjnymi i w efekcie mniejszymi środkami finansowymi na wyrównywanie różnic rozwojowych. Sytuacja ta szczególnie dotyczy Mazowsza jako regionu lepiej rozwiniętego. Dlatego też należy zasadniczo skupić uwagę na pozyskiwaniu środków polityki spójności i wspólnej polityki rolnej jako ostatniej takiej szansie. Intensywna absorpcja będzie możliwa jedynie przy odpowiednim konstruowaniu budżetu Gminy w poszczególnych latach w taki sposób by zapewnić wkład własny ale również by wytrzymał obciążenia inwestycyjne. Istotne jest by projekty przewidywały i realizowały cele długofalowe będące same w sobie drogą rozwoju. Tworząc efekt dźwigni dla obszaru bezpośredniego oddziaływania ale też przyległych płaszczyzn można uzyskać wartość dodaną poszczególnych inwestycji czy też projektów nie inwestycyjnych. Biorąc pod uwagę powyższe już teraz można założyć mniej więcej jakie mechanizmy mogą przyczynić się do realizacji celów niniejszej strategii.

Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Województwa Mazowieckiego.

Jak wyżej wspomniano kluczową w wyrównywaniu różnic rozwojowych jest polityka spójności a w niej Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Mechanizmem wykorzystującym wsparcie funduszu jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego. Przewiduje on w latach 2014-2020 wsparcie priorytetów które odpowiadają potrzebom Gminy Załuski. Główny nacisk położony został na rozwój przedsiębiorczości oparty o nowe technologie.

Niniejsza strategia wpisuje się w znacznej części w cele tematyczne określone w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia

Strategia Rozwoju Gminy Żaluski 2016-2020

2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

1. wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji;
2. zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK;
3. wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR);
4. wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
5. promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
6. zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami;
7. promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej;
8. promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników;
9. promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją;
10. inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie;
11. wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej.

Te same cele były podstawą do wyznaczenia priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego który koncentruje się pomijając kwestie wsparcia technicznego na ośmiu osiach priorytetowych.

- I. Innowacyjność i przedsiębiorczość
- II. Wzrost e-potencjału Mazowsza
- III. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną
- IV. Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu
- V. Rozwój regionalnego systemu transportowego
- VI. Rozwój rynku pracy
- VII. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem
- VIII. Edukacja dla rozwoju regionu

Mając na względzie potrzeby i wyzwania stojące przed gminą można liczyć na to że mechanizmy zaproponowane w RPO WM 2014-2020 będą stanowiły zasadniczy środek wsparcia przyczyniając się do realizacji postawionych celów. W odniesieniu do osi I jednostki samorządu terytorialnego będą mogły bezpośrednio uczestniczyć w realizacji zadań zmierzających do wsparcia rozwoju działalności MŚP w tym szczególnie rozwoju innowacyjności oraz uporządkowania i przygotowania terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych. Jest to niezmiernie istotne szczególnie w kontekście stosunkowo niskiego zainteresowania ze strony przedsiębiorców współpracą

6. Analiza SWOT

Tabela 29. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne, dające potencjał rozwojowy położenie Gminy • Bliskość ośrodków miejskich w tym Warszawy • Położenie w ciągu komunikacyjnym Warszawa-Gdańsk (trasa E7) • Infrastruktura wodociągowa • Dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna • Potencjał w postaci kapitału ludzkiego • Brak zanieczyszczeń z przemysłu • Bliskość lotniska Warszawa-Modlin • Korzystne warunki naturalne dla rozwoju rolnictwa. • Rozwój gospodarstw ekologicznych i świadomości ekologicznej • Rezerwy terenu dla inwestycji oraz relatywnie niskie koszty działalności gospodarczej w stosunku do obszaru metropolitalnego Warszawy • Bliskość rynku zbytu na towary produkcji rolnej. • Dobra baza surowców dla przetwórstwa rolno-spożywczego, przede wszystkim dla przetwórstwa owoców i warzyw. • Obszarów o dobrej, jakości powietrza. • Obszar „Zielone Płuca Polski”. • Atrakcyjność osiedleńcza • Bliskość Kampinoskiego Parku Narodowego • Niski stopień degradacji powierzchni ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosunkowo niskie zaangażowanie społeczności w wyborach • Ujemne saldo migracji • Stosunkowo niska aktywność w zakresie przedsiębiorczości mieszkańców • Bardzo niska lesistość • Brak przyrodniczo naturalnego potencjału turystycznego • Słaba struktura demograficzna Gminy • Niski stopień wykształcenia mieszkańców • Słaby dostęp do dóbr kultury • Słabość powiązań społeczno-gospodarczych z obszarem Metropolitalnym Warszawy i jego otoczeniem. • Wysoki stopień zatrudnienia w rolnictwie. • Niski potencjał ekonomiczny gospodarstw rolnych • Dysproporcje w wyposażeniu wsi w infrastrukturę techniczną (kanalizacja, drogi) • Stosunkowo słaba sieć komunikacyjna.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa trasy E7 do standardów drogi ekspresowej • Rozwój specjalizacji produkcji rolnej, baza surowcowa dla przemysłu rolno-spożywczego, mogąca w istotny sposób podnieść konkurencyjność rolnictwa. • Rozwój turystyki i agroturystyki, jako alternatywnych form zatrudnienia. • Rozwój rolnictwa ekologicznego i wolnego od żywności genetycznie zmodyfikowanej. • Napływ środków finansowych na cele rozwojowe. • Promocja Gminy, jako miejsca stałego 	<ul style="list-style-type: none"> • Zła sytuacja geopolityczna zagrażająca pokojowi i gospodarce, również lokalnej; • Recesja gospodarcza; • Ograniczony dostęp do środków Unii Europejskiej oraz informacji o możliwościach ich pozyskania wobec nadmiernie rozbudowanego i niespójnego systemu finansowania przedsięwzięć; • Brak skutecznej realizacji polityki strukturalnej państwa wobec rolnictwa i obszarów wiejskich. • Mały udział w projektach finansowanych w ramach programów UE

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

- zamieszkania oraz bazy turystycznej.
- Zainteresowanie inwestorów.
- Włączenie gminy i podmiotów różnych sektorów do sieci współpracy naukowej, oświatowej i kulturalnej.
- Poprawa poziomu wykształcenia mieszkańców
- Napływ funduszy na tworzenie miejsc pracy szczególnie dla osób młodych. Inwestycje oferujące lepiej płatne miejsca pracy.
- Promocja walorów turystycznych i kulturowych Gminy m.in. poprzez regionalną i lokalne organizacje turystyczne oraz współpracę ponadlokalną.
- Zainteresowanie inwestorów sektorem spożywczym w regionie, a tym samym u lokalnych producentów, (któremu sprzyjają dostęp do taniej i wyspecjalizowanej siły roboczej oraz dobrych i tanich surowców.
- Wzrost atrakcyjności Gminy, jako dogodnego miejsca rozwijania działalności gospodarczej międzyregionalnych firm (produkcyjnych i handlowych) na rynki ponad lokalne.
- Napływ zewnętrznych środków finansowych na cele rozwojowe zwłaszcza na wzrost konkurencyjności.
- Rozwój nowatorskich i efektywnych form działania i współpracy polegających na sieciowaniu, i clusteringu, który jest interaktywnym modelem powiązań integracyjnych między przedsiębiorstwami, rolnikami, instytucjami naukowo-badawczymi oraz władzami lokalnymi i zapewniającym efektywny transfer wiedzy.
- Powstanie zintegrowanych programów rozwoju i promocji obszarów turystyczno - kulturowych.
- Środki z funduszy Unii Europejskiej na rzecz rozwoju infrastruktury technicznej, w zakresie komunikacji środowiska, obszarów wiejskich, zasobów ludzkich oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki.
- Bardziej atrakcyjne i szybciej rozwijające się rynki pracy poza granicami gminy i regionu.
- Niestabilne stosunki i utrata przez polskich eksporterów żywności „rynków wschodnich” na skutek okresowego wprowadzania zakazów importu z Polski mięsa i produktów roślinnych.
- Spadek popytu na rynkach zagranicznych, jako skutek kryzysu gospodarczego, skutkującego spowolnieniem rozwoju lub recesją, ograniczający wzrost eksportu
- Wzrost obciążeń podatkowych i prawnych, utrudniających prowadzenie działalności gospodarczej.
- Brak partnerstwa i współpracy pomiędzy samorządem lokalnym, wojewódzkim, organizacjami przedsiębiorców i organizacjami pozarządowymi.
- Brak stabilności finansowej zakłócającej bieżące funkcjonowanie, kontynuację zadań inwestycyjnych oraz podejmowania nowych przedsięwzięć.

z jednostkami badawczymi nad nowymi technologiami w branży. Samorząd może przyczynić się tu do promowania takiej współpracy i tym samym rozwoju MŚP dla których nowoczesność jest drogą budowania konkurencyjności. Należy pamiętać że rozwijający się sektor MŚP kreuje pozytywne zmiany na rynku pracy. Istotne może okazać się wsparcie na przygotowanie terenów inwestycyjnych. Doświadczenie wielu samorządów pokazuje że dogodne miejsce do rozwijania działalności stanowi zachętę dla inwestorów wykraczających często poza definicję sektora MŚP. Dzięki szerokiemu oddziaływaniu tej osi priorytetowej zarówno w kontekście dostępności pomocy jak i efektów potencjalnych projektów Gmina może zrealizować wiele z wymienionych w niniejszej strategii działań które adresowane są do przedsiębiorców.

Przedsiębiorcy mogą liczyć również na wsparcie w ramach osi II podnosząc nie tylko innowacyjność ale i konkurencyjność poprawiając komunikację z kontrahentami i klientami. Dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych pozwala na efektywniejsze zarządzanie przedsiębiorstwem poprzez minimalizowanie kosztów i nakładu pracy. Daje to również dostęp do szerszego rynku co w dobie globalizacji jest niezbędne dla utrzymania stałego rozwoju. Wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych jest odpowiedzią na potrzeby rynku czyli po prostu zaspokojeniem oczekiwań klientów którzy szybciej uczą korzystać się z nowoczesnych rozwiązań np.: w handlu niż proces ich wdrożenia w obieg w gospodarczym. Rozwiązania TiK zagościły również w administracji publicznej w tym samorządowej. Uczestnicy różnych procesów coraz chętniej sięgają po internetowe narzędzia w celu komunikowania się bądź załatwiania spraw w różnego rodzaju urzędach. Oś II daje możliwości w budowaniu platform i narzędzi mogących przyczynić się do usprawnienia pewnych procesów. W tym zakresie należałoby zbadać potrzeby mieszkańców, możliwości prawne oraz techniczne aby wyodrębnić procesy administracyjne które mogą podnieść efektywności współpracy między mieszkańcami a instytucjami publicznymi. Należy tu bowiem wspomnieć że e-administracja to nie tylko zadania realizowane bezpośrednio przez gminę Załuski. W ramach zwiększenia dostępności i jakości e - usług publicznych dla obywateli można a nawet należy rozszerzać je o usługi w służbie zdrowia czy edukacji realizowane przez miejscowe podmioty. Proste mechanizmy można zastosować chociażby w bibliotekach bądź domach kultury. Potencjał wykorzystania narzędzi TiK jest niemal nieograniczony.

Najszerzą problematyką objęty jest obszar ochrony środowiska i efektywnego zarządzania jego zasobami. Wielowątkowość zagadnienia oraz zakres oddziaływania na wiele sfer społeczno-gospodarczych powoduje konieczność rozwiązywania problemów zarówno w kwestiach miękkich ale przede wszystkim inwestycyjnych. Jednym z większych narzędzi wsparcia ale też zasadniczym w kontekście polityk Unii Europejskiej dotyczących klimatu jest oś priorytetowa III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną. W zakresie wsparcia są między innymi cele szczegółowe które istotne są również z perspektywy Gminy:

- Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii
- Poprawa efektywności energetycznej, w tym zmniejszenie emisji CO₂

Główny problem jest oczywiście szerszy ponieważ swoje podstawy znajduje już w Pakiecie klimatyczno-energetycznym przedstawionym 10 stycznia 2007 r. przez Komisję Europejską i przyjętym w marcu 2007 przez Parlament Europejski. Zakłada on nie tylko redukcję gazów cieplarnianych ale również zwiększenie udziału odnawialnych źródeł w produkcji energii do 2020 r. W przygotowaniu jest również ustawa o odnawialnych

źródłach energii która powinna znacznie przyspieszyć rozwój tej dziedziny. Technologie i rozwiązania już istnieją, niestety brak jest motywacji w środowisku inwestorów spowodowany właśnie brakiem rozwiązań prawnych które określą jasne reguły obrotu energią oraz sposób inwestowania w instalacje do pozyskiwania energii odnawialnej. W tym kontekście należy mieć na względzie że wzrośnie konkurencja o środki wspierające takie właśnie inicjatywy a bez wsparcia trudno jest realizować projekty o znacznej wartości i dość długim okresie zwrotu.

Gmina Załuski posiada opracowany i przyjęty „Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Załuski na lata 2012-2027”. Plan zawiera:

- ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
- możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
- zakres współpracy z innymi gminami.

i jest dobrym punktem wyjścia dla realizacji poważnych zadań z zakresu energetyki ogólnie ale też OZE. Doświadczenie innych samorządów pokazuje że na inwestycjach energetycznych możliwe jest uzyskiwanie znacznego przychodu w budżecie zarówno w przypadku gdy inwestycje realizuje podmiot zewnętrzny ale też gdy samorząd sam jest uczestnikiem czy inicjatorem projektu.

Inwestowanie w ten obszar poza korzyściami środowiskowymi daje przede wszystkim bezpieczeństwo w zakresie dostaw energii poprzez dywersyfikację źródeł jej pozyskiwania. Zwiększone możliwości czerpania energii oraz bezpieczeństwo jej pozyskiwania zachęca inwestorów rozwijając w ten sposób przedsiębiorczość. Potencjalnie zwiększa się również turystyczna ale przede wszystkim osadnicza atrakcyjność miejsca w związku z lepszym stanem środowiska. Należy pamiętać że wykorzystanie odnawialnych źródeł energii ma również duże znaczenie a nawet chętniej jest stosowane przy generowaniu ciepła szczególnie w indywidualnych gospodarstwach domowych dzięki temu zmniejsza się również emisja spalin do atmosfery.

Istotnym z punktu widzenia określonych w KSRR wyzwaniom dotyczących zmianom klimatycznym jest zapobieganie ich skutkom. Pomimo że Gmina Załuski ze względu na układ hydrologiczny nie jest specjalnie narażona jak inne obszary Mazowsza na występowanie powodzi to jednak istnieje konieczność podejmowania działań mających na celu zabezpieczenie jej mieszkańców i mienia przed innymi zagrożeniami. Mowa tu o suszach, gwałtownych burzach czy coraz częściej występujących huraganowych wiatrach. Zjawiska te oddziałują negatywnie na społeczeństwo poprzez degradację dorobku i stres towarzyszący gwałtownym zjawiskom pogodowym ale również przynoszą wymierne szkody w gospodarce. Jednym z priorytetów jest tu zwiększanie bezpieczeństwa poprzez budowanie potencjału systemu reagowania i ratownictwa. Mowa tu o wsparciu OSP włączonych do tego systemu. Szczególnie na obszarach wiejskich ma to duże znaczenie gdzie OSP często staje na miejscu zdarzenia jako pierwsza.

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Poważnym problemem jest też rosnąca ilość odpadów i pomimo coraz bardziej świadomego społeczeństwa w kwestii segregowania i frakcjonowania śmieci jest to nadal wyzwanie wskazane również strategii gminy Załuski. Brak systemów selektywnej zbiórki, miejsc odbioru i przetwarzania strumienia odpadów stanowi jeden z elementów determinujących dany problem. Wsparcie EFRR może być tu kluczowe dla poprawy sytuacji. W odniesieniu do spraw środowiskowych dostrzeżono ramach RPO WM 2014-2020 również problem zasadniczo związany z ochroną ekosystemów, terenów cennych przyrodniczo jak i zachowania i ochrony bioróżnorodności. W sytuacji gdy dąży się w pierwszej kolejności do zaspokojenia podstawowych potrzeb lokalnych społeczności często zapomina się jak istotną dla zrównoważonego rozwoju jest przyroda. Inwentaryzacja i odpowiedni plan ochrony przyrody powoduje że procesy inwestycyjne przebiegają w sposób bardziej efektywny ergonomiczny oraz wpływa to na łagodzenie emocji wśród zainteresowanej społeczności związanych z inwestycjami ingerującymi w przestrzeń środowiska naturalnego. W ramach tego instrumentu możliwe będzie:

- budowa i modernizacja niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków;
- rozbudowa, modernizacja i wyposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej (m. in. w parkach krajobrazowych) oraz prowadzenie komplementarnych i uzupełniających do ogólnopolskich działań/kampanii informacyjno-edukacyjnych;
- opracowanie planów ochrony dla obszarów cennych przyrodniczo;
- projekty dotyczące działalności wykorzystującej lokalne zasoby przyrodnicze wraz z promocją.

Zasadniczą kwestią blokującą rozwój gospodarczy i budowanie konkurencyjności danego obszaru jest niewystarczająca bądź też złej jakości infrastruktura drogowa. Nie trzeba też wyjaśniać wpływu na jakości życia mieszkańców. Jak wskazano w diagnozie Gmina Załuski jak wiele innych boryka się z problemem infrastruktury drogowej. Dodatkowo fakt przecięcia jej terenu drogą która w niedługiej przyszłości ma być przystosowana do standardów drogi ekspresowej powoduje utrudnienia w komunikacji pomiędzy miejscowościami Gminy Załuski leżącymi po obu stronach trasy. Mamy tu dość paradoksalną sytuację w której jeden z elementów determinujących rozwój gospodarczy Gminy staje się jednocześnie inhibitorem pozytywnych przemian chociażby w zakresie jakości życia. Sytuacja ta wymaga interwencji. Niestety w zakresie przewidywanych w ramach EFRR mechanizmów Gmina Załuski może napotkać pewne ograniczenia w kwestii wsparcia dróg lokalnych gdyż priorytety UE zakładają wsparcie sieci drogowej w ramach TEN-T.

W obszarze wsparcia przygotowywanego RPO WM 2014-2020 jest również zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego. Jak wskazano w niniejszej strategii aspekt ten również wymaga koncentracji zainteresowania ze strony Gminy Załuski. Dzięki dbałości w ochronie dziedzictwa naturalnego i kulturowego można osiągnąć wielowymiarowy efekt od poprawy jakości życia do zwiększania potencjału turystycznego zasilającego miejscową gospodarkę. Oczywiście zasadniczą rolę w tym kontekście pełni funkcja edukacyjna i kulturalna lecz oba wyżej wymienione aspekty łączą się ze sobą szczególnie w obrębie walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych. Wartością dodaną w tym względzie jest budowanie tożsamości oraz więzi społecznych.

Wyżej opisane problemy i potencjał RPO WM 2014-2020 dla ich rozwiązania można potraktować jako zadania twarde przyczyniające się dla budowania konkurencyjności, rozwoju przedsiębiorczości i ochrony środowiska. Pozostaje tu jeszcze istotny aspekt społeczno-ekonomiczny który wymaga szczególnego zaangażowania wielu podmiotów. Opisany program może pomóc w rozwiązywaniu często bardzo wrażliwych problemów społecznych dotyczących bezrobocia, ubóstwa, edukacji, zdrowia i wykluczenia społecznego. Bardzo obszerny katalog działań niezbędnych do realizacji w celu minimalizacji negatywnych skutków w/w czynników może znaleźć odpowiedź w instrumentach zaproponowanych w ramach osi VI, VII i VIII finansowanych z EFS.

Biorąc pod uwagę bieżącą sytuację na rynku pracy, poziom bezrobocia i jego strukturę należy liczyć się że generowane będą tu problemy pochodne. Pogarszające się nastroje społeczne, marazm i zniechęcenie, brak aktywności w poszukiwaniu pracy itp. Wszystko to powoduje wzrost kosztów społecznych i bezpośrednio przekłada się na wydatki Gminy z związane chociażby ze wsparciem socjalnym. W związku z powyższym w ramach RPO WM możliwe będzie uzyskanie wsparcia na realizację zadań przyczyniających się między innymi do zwiększenia aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia na mazowieckim rynku pracy oraz organizowania miejsc pracy w ramach samozatrudnienia podnosząc w tym zakresie rolę MŚP. Odpowiednia stymulacja miejscowego rynku pracy będzie pozytywnie oddziaływać na demografię gminy poprzez wstrzymanie odpływu ludności w poszukiwaniu pracy. Jest też szansą stabilnego wzrost atrakcyjności miejsca pod względem osadniczym.

Do waliki ze skutkami bezrobocia, marazmu i dziedziczenia biedy uruchomiony zostanie jeszcze jeden mechanizm. W osi VII możliwa będzie realizacja przedsięwzięć doradczych, czy też związanych z kształceniem i szkoleniem zawodowym. Zadania te mogą przyczynić się do usamodzielnienia się poprzez podniesienie kompetencji i zaradności życiowej. Planowane jest również zapewnienie tak zwanego wsparcia towarzyszącego jak usługi opiekuńcze, edukacyjne czy prawne. Istotne jest aby dobrze rozpoznać miejscowy problem i pokierować nim w odpowiednią stronę. Możliwe tu będzie dwu torowe osiągnięcie zakładanych celów. Z jednej strony poprzez włączenie społeczne i aktywizacją a z drugiej walka z wykluczeniem nie tylko poprzez wprowadzanie rozwiązań naprawczych ale także zapobiegawczych. Podejmowane działania profilaktyczne muszą zatem być precyzyjnie kierowane do grup zagrożonych ewentualnym wykluczeniem. Pozwoli to uniknąć ponoszenia dodatkowych kosztów na znacznie droższą walkę z jej skutkami która często niestety polega na finansowaniu bieżących potrzeb osób dotkniętych wykluczeniem.

Wszelkie problemy związane z edukacją, począwszy od przedszkolnej dla najmłodszych po kształcenie dorosłych na różnym szczeblu jej zawansowania znajdują wsparcie w osi VIII - Edukacja dla rozwoju regionu. Propozycje zawarte w ramach priorytetów wsparcia mogą w znacznej części pokryć zapotrzebowanie w kierunku wyrównywania różnic edukacyjnych dzieci i młodzieży, motywowania do dalszej nauki i wspierania jej kontynuowania. Ważnym elementem jest rozwój powszechnej edukacji przedszkolnej na wysokim, nowoczesnym poziomie. Budowa nowoczesnego systemu edukacyjnego pozwoli na kształcenie w duchu przedsiębiorczości rozwijając umiejętności samodzielnego i kreatywnego myślenia i działania w zespołach. Zachęty do podejmowania kształcenia w deficytowych obszarach pozwoli wypełniać nisze na rynkach pracy.

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia niezbędne jest wsparcie nauczycieli pod kątem merytorycznym, metodologicznym i technicznym. Inwestycje w ośrodki edukacyjne podniesie ich atrakcyjność i wzmocni jakość świadczonych usług. Kształcenie dorosłych wzmocni ich kompetencje poprzez rozwijanie nowych obszarów wiedzy a równoczesne wykorzystanie doświadczenia podniesie ich konkurencyjność na rynku pracy.

Powyższe jest zwięzłym opisem wskazującym możliwości które daje uczestnictwo w aplikowaniu o środki EFRR oraz EFS postawione do dyspozycji w ramach mechanizmów RPO WM 2014-2020. Poniżej przedstawiona tabela bezpośrednio wskazuje możliwości wsparcia poszczególnych działań określonych w Strategii Rozwoju Gminy Załuski.

Tabela 30. możliwy wpływ RPO WM 2014-2020 na cele SRG

Os Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020
I. Innowacyjność i przedsiębiorczość	EFRR	<p>1.1. Udoskonalanie infrastruktury B+I i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie B+I oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy</p> <p>1.2 Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, budowanie sieci współpracy pomiędzy firmami, ośrodkami naukowo-badawczymi, ośrodkami akademickimi w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych i aplikacji z dziedziny usług publicznych, tworzenie sieci, pobudzenie popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną</p>	<p>Wsparcie regionalnej infrastruktury badawczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> wsparcie infrastruktury badawczo - rozwojowej w jednostkach naukowych, wynikające z regionalnych specjalizacji. 	<p>II. Budowanie konkurencyjności lokalnych podmiotów gospodarczych poprzez nowoczesne rozwiązania technologiczne i procesowe</p>	<p>2.1 Wspieranie pozyskiwania nowoczesnych technologii do rozwoju przedsiębiorczości</p>
			<p>Wzrost wykorzystania innowacyjnej działalności badawczej i rozwojowej w przedsiębiorstwach</p>	<ul style="list-style-type: none"> stworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza badawczo-rozwojowego, służącego działalności innowacyjnej przedsiębiorstw; projekty B+R przedsiębiorstw, umożliwiające realizację regionalnych inteligentnych specjalizacji, obejmujące realizację projektu od fazy badań, przez prace rozwojowe, aż po 	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>II. Budowanie konkurencyjności lokalnych podmiotów gospodarczych poprzez nowoczesne</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>2.1 Wspieranie pozyskiwania nowoczesnych technologii do rozwoju przedsiębiorczości</p> <p>2.2 Wpieranie inicjatyw współpracy i wykorzystywania</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wsperane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020
		specjalizację (...), wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów i zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii (...)		wytworzenie linii demonstracyjnej; <ul style="list-style-type: none"> wdrożenie prac B+R w działalności przedsiębiorstwa. 	rozwiązania technologiczne i procesowe	nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych
		3.1. Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości	Tworzenie przyjaznych warunków dla gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów	<ul style="list-style-type: none"> wsparcie rozwoju działalności MSP w regionie w tym szczególnie rozwój innowacyjności; uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych. 	I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorców w inwestycyjnej i rozwój rynku pracy	1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów. 1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy
		3.2. Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MSP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia	Wsparanie międzynarodowych powiązań gospodarczych	<ul style="list-style-type: none"> wsparcie doradcze przedsiębiorstw nastawionych na wzrost eksportu i zdobywanie nowych 	I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej	1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych

Strategia Rozwoju Gminy Zaluski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020
				<p>rynków zbytu;</p> <ul style="list-style-type: none"> wsparcie międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw (w tym producentów rolno – spożywczych); wsparcie inwestycyjnego przedsiębiorstw w zakresie internacjonalizacji (np. dostosowanie produkcji do wymagań rynku zagranicznego, tworzenie działań obsługi eksportu, certyfikacji, logistyka) promocja gospodarcza i turystyczna regionu (w wymiarze zarówno krajowym jak i regionalnym) sieciowanie IOB w ramach Regionalnych Systemów Innowacji. 	<p>poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p>	<p>inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p>
		3.4. Wspieranie zdolności MŚP do wzrostu na rynkach regionalnych, krajowych i	Wzmocnienie dostępu do wysokiej jakości usług IOB		I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji	1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt

Strategia Rozwoju Gminy Zaluski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Zródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020
		międzynarodowych oraz do angażowania się w procesy innowacji			podmiotowej poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy	dla potencjalnych inwestorów.
II. Wzrost potencjału Mazowska	EFRR	2.2. Rozwój produktów i usług opartych na TIK, handlu elektronicznego oraz zwiększanie zapotrzebowania na TIK.	Rozwój e-technologii w przedsiębiorstwach	<ul style="list-style-type: none"> wdrażanie zaawansowanych rozwiązań TIK; rozwój produktów i usług opartych na handlu elektronicznym. 	II. Budowanie konkurencyjności lokalnych podmiotów gospodarczych poprzez nowoczesne rozwiązania technologiczne i procesowe	2.1 Wspieranie pozyskiwania nowoczesnych technologii do rozwoju przedsiębiorczości
		2.3. Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia.	Zwiększenie dostępności i jakości e-usług publicznych dla obywateli.	<ul style="list-style-type: none"> informatyzacja jednostek administracji publicznej, podmiotów leczniczych; e-usługi, w tym: e-administracja, e-zdrowie, e-edukacja, e-kultura oraz geoinformacja. 	II. Budowanie konkurencyjności lokalnych podmiotów gospodarczych poprzez nowoczesne rozwiązania technologiczne i procesowe	2.1 Wspieranie pozyskiwania nowoczesnych technologii do rozwoju przedsiębiorczości
					X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w	10.1 Zwiększenie dostępu do podstawowych usług świadczonych na rzecz mieszkańców w tym również w formie e-usług

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020
III. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	EFRR	4.1. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.	Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii		<p>komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa, kultury itd.</p>	<p>12.1 Podnoszenie jakości nauczania szkolnego</p> <p>12.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego</p>
					<p>XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej</p> <p>XIII. Włączenie społeczne we wszystkich obszarach funkcjonalnych lokalnej społeczności</p>	<p>13.2 Likwidacja barier ograniczających dostęp do podstawowych usług przez osoby wykluczone</p>
				<p>• Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych</p> <p>• wraz z ich podłączeniem do sieci dystrybucyjnej;</p>	<p>VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę</p>	<p>6.1 Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020
				<ul style="list-style-type: none"> Budowa oraz modernizacja sieci dystrybucyjnych umożliwiających przyłączanie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. 	dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą	
		4.3. Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym.	Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie kompleksowej termomodernizacji budynków użytkowności publicznej i budynków mieszkalnych ; Zmniejszenie energochłonności małych i średnich przedsiębiorstw; Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji. 	VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą	6.4 Rozwijanie infrastruktury służącej ochronie środowiska oraz podniesieniu komfortu życia
		4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w	Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zmniejszenie uciążliwości	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie proekologicznego transportu miejskiego; Zmiana publicznych systemów 	VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka	8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń 8.2 Ograniczenie negatywnych skutków działalności rolniczej w obszarach ochrony gleby, wody i powietrza
				<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie proekologicznego transportu miejskiego; Zmiana publicznych systemów 	Problem nie dotyczy bezpośrednio Gminy Załuski	Problem nie dotyczy bezpośrednio Gminy Załuski

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020
IV. Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	EFRR	szczegółowości dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.	transportu w mieście	oświeceniowych na bardziej ekologiczne;		
		5.2. Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń, przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami	Zapobieganie katastrofom naturalnym i minimalizowanie ich skutków	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój kompleksowych systemów małej retencji zgodnie z Programem Małej Retencji dla Województwa Mazowieckiego oraz zabezpieczenie spływu wód wezbraniowych; • wzmocnienie potencjału Ochotniczych Straży Pożarnych. 	VII. Ochrona przed skutkami niekorzystnych zjawisk atmosferycznych	7.1 Zapobieganie i minimalizowanie skutków niebezpiecznych zjawisk wywołanych zmianami klimatycznymi 7.2 Wspieranie gospodarki i zapewnienie bezpieczeństwa w sytuacji zagrożeń ze strony środowiska
		6.1. Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska	Zmniejszenie ilości składowanych odpadów na Mazowszu	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa i modernizacja regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) oraz instalacji zastępczych 	IX. Efektywna gospodarka odpadami	9.1 Zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów 9.2 Zmniejszanie ilości produkowanych

Strategia Rozwoju Gminy Zaluski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020
		oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie		w celu spełnienia przez nie standardów RIPOK; <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury selektywnego systemu zbierania odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem budowy i modernizacji Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK-i). 		odpadów
		6.2. Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie	Zmniejszenie dysproporcji w dostępie do usług komunalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej,	<ul style="list-style-type: none"> • budowa przydomowych oczyszczalniami ścieków na obszarach o niskiej gęstości zaludnienia, gdzie zakładanie sieci kanalizacyjnych nie ma ekonomicznego bądź technicznego uzasadnienia; 	VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą	6.4 Rozwijanie infrastruktury służącej ochronie środowiska oraz podniesieniu komfortu życia

Strategia Rozwoju Gminy Zaluski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020
		6.3. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> • konserwacja, renowacja i modernizacja obiektów zabytkowych; .. • rozwój zasobów kultury. 	<p>X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa, kultury itd.</p> <p>Xi. ochrona dziedzictwa kulturowego i budowanie lokalnej tożsamości</p>	<p>10.3 Inwestycyjne wspieranie rozwoju kultury</p> <p>11.1 Wspieranie ochrony zabytków</p>
		6.4 Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę	Poprawa systemów zarządzania i monitoringu środowiska oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	<ul style="list-style-type: none"> • budowa i modernizacja niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków; • rozbudowa, modernizacja i 	<p>VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczej i bytową człowieka</p>	<p>8.2 Ograniczenie negatywnych skutków działalności rolniczej w obszarach ochrony gleby, wody i powietrza</p> <p>8.3 Działania edukacyjne i promocyjne na</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	
				<p>doposażenie ośrodków prowadzących działalność</p> <ul style="list-style-type: none"> • w zakresie edukacji ekologicznej (m. in. w parkach krajobrazowych) oraz prowadzenie komplementarnych i uzupełniających do ogólnopolskich działań/kampanii informacyjno-edukacyjnych; • opracowanie planów ochrony dla obszarów cennych przyrodniczo; • projekty dotyczące działalności wykorzystującej lokalne zasoby przyrodnicze wraz z promocją. 			<p>rzecz ochrony przyrody</p>
		<p>9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszenia</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia służące poprawie jakości, zwiększenie dostępności i zmniejszeniu dysproporcji terytorialnych w</p>	<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia wynikające ze zdiagnozowanych potrzeb regionu oraz ze zidentyfikowanych obszarów deficytowych na poziomie krajowym i 	<p>X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług</p>	<p>10.1 Zwiększenie dostępu do podstawowych usług świadczonych na rzecz mieszkańców w tym również w formie e-usług</p>	

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020
V. Rozwój regionalnego systemu transportowego	EFRR	7.2. Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi	Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej.	<ul style="list-style-type: none"> o budowa i przebudowa dróg wojewódzkich, na odcinkach leżących w ciągach komunikacyjnych stanowiących połączenie z siecią TEN-T, w tym inwestycje na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na tych drogach, o pozostałe drogi zgodnie z Kontraktem Terytorialnym, • budowa i przebudowa dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych w ramach Planu działań RIT i Strategii ZIT <p>spełniających warunki zapisane w UP, tj. usprawniających połączenia między ośrodkami życia społeczno-gospodarczego (w tym ośrodkami aktywności gospodarczej, rozwijającymi się obszarami</p>	V. Zwiększenie potencjału rozwojowego poprzez poprawę mobilności wewnętrznej i zewnętrznej oraz podniesienie bezpieczeństwa drogowego	5.1 Podniesienie standardu lokalnej sieci drogowej, zwiększenie dostępności zbiorowego transportu publicznego

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020
VI. Rozwój rynku pracy				inwestycyjnymi, centrami logistycznymi, lotniskami) lub zapewniających konieczne połączenie z siecią autostrad i dróg krajowych		
	EFS	8.5. Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników	Zwiększenie aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia na mazowieckim rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> o pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy; o podnoszenie lub zmiana kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy; o pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego; o wspieranie samozatrudnienia i powstawania nowych miejsc pracy; o wspieranie mobilności, w tym na poziomie międzynarodowym w ramach sieci EURES; • monitorowanie rynku pracy, m.in. ofert pracy funkcjonujących poza systemem publicznych służb 	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>XIII. Włączenie społeczne we wszystkich obszarach funkcjonalnych lokalnej społeczności</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>1.3 Kreowanie rynku pracy poprzez tworzenie i utrzymanie miejsc pracy szczególnie dla osób młodych</p> <p>13.3 Aktywizacja i wsparcie w poszukiwaniu pracy oraz powrotu na rynek pracy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Zaluski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020
		8.7. Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Zwiększenie roli MSP w tworzeniu nowych miejsc pracy na regionalnym rynku pracy	<p>zatrudnienia oraz procesów wpływających na ofertę szkolnictwa zawodowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> wspieranie procesów uruchamiania i rozwijania własnej działalności gospodarczej wraz ze wsparciem szkoleniowo-doradczym. 	I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>1.3 Kreowanie rynku pracy poprzez tworzenie i utrzymanie miejsc pracy szczególnie dla osób młodych</p>
VII. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	EFS	9.4. Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> integracja osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowana na aktywizację społeczno- 	X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, zyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług	<p>10.1 Zwiększenie dostępu do podstawowych usług świadczonych na rzecz mieszkańców w tym również w formie e-usług</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020
				<p>zawodową;</p> <ul style="list-style-type: none"> dostosowanie oferty edukacyjnej dla osób dorosłych o niskich kwalifikacjach do potrzeb rynku pracy; wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami niepełnosprawnymi oraz rodzin z innymi osobami zależnymi; działania profilaktyczne i informacyjne adresowane do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem; koordynowanie, animowanie, monitorowanie i wspieranie działań w zakresie aktywnej integracji na poziomie regionalnym i lokalnym. 	<p>najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa, kultury itd.</p> <p>XIII. Włączenie społeczne we wszystkich obszarach funkcjonalnych lokalnej społeczności</p>	<p>10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej</p> <p>13.1 Walka z ubóstwem i patologiami</p> <p>13.2 Likwidacja barier ograniczających dostęp do podstawowych usług przez osoby wykluczone</p> <p>13.3 Aktywizacja i wsparcie w poszukiwaniu pracy oraz powrotu na rynek pracy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020
		9.7. Ułatwienie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym	Poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych, tworzących szansę włączenia społecznego i/lub zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój dziennych form wsparcia, usług środowiskowych, usług społecznych dla osób zależnych, • w tym opieka nad dziećmi do lat 3; • pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją, w tym wsparcie systemu pieczy zastępczej; • upowszechnianie i wsparcie dostępu do edukacji • de faworyzowanych; i na obszarach • wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci ze środowisk i terenów de faworyzowanych; • opracowanie i wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych; • koordynowanie i wspieranie rozwoju 	<p>X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa, kultury itd.</p> <p>XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej</p>	<p>10.1 Zwiększenie dostępu do podstawowych usług świadczonych na rzecz mieszkańców w tym również w formie e-usług</p> <p>10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej</p> <p>12.4 zapewnienie pełnej dostępności opieki i edukacji dla najmłodszych dzieci</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020
		9.8 Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia	Poprawa jakości i zwiększenie zakresu zadań realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej w obszarze integracji społecznej i zawodowej	<p>usług społecznych i procesu deinstytucjonalizacji w regionie.</p> <ul style="list-style-type: none"> tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ; świadczanie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej; koordynowanie i monitorowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej. 	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>XIII. Włączenie społeczne we wszystkich obszarach funkcjonalnych lokalnej społeczności</p>	<p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>1.3 Kreowanie rynku pracy poprzez tworzenie i utrzymanie miejsc pracy szczególnie dla osób młodych</p> <p>13.3 Aktywizacja i wsparcie w poszukiwaniu pracy oraz powrotu na rynek pracy</p>
VIII. Edukacja dla rozwoju regionu	EFS	10.1. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej	Wzrost dostępności do edukacji przedszkolnej i wzmocnienie kształcenia ogólnego	<ul style="list-style-type: none"> upowszechnianie i wsparcie edukacji przedszkolnej; wsparcie kształcenia ogólnego (w szczególności wyrównywanie szans edukacyjnych) 	<p>XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej</p>	<p>12.1 Podnoszenie jakości nauczania szkolnego</p> <p>12.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego</p>

Strategia Rozwoju Gminy Zątuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Zątuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Zątuski 2014-2020
		<p>edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia</p>		<p>uczniów) zwłaszcza przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie szkół w zakresie pracy z uczniem młodszym przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia; • wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w tym wspieranie edukacji włączającej; • rozwój zainteresowań uczniów ukierunkowanych przede wszystkim na budowanie kompetencji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych; • rozwój kompetencji uczniów w zakresie kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej i postaw przedsiębiorczych; • wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli w tym w 		<p>12.3 Podnoszenie kompetencji pracowników w tym: nauczycieli i pracowników administracji publicznej</p> <p>12.4 zapewnienie pełnej dostępności opieki i edukacji dla najmłodszych dzieci</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Załuski 2014-2020
				szczegółowości rozwijanie przez nich umiejętności korzystania z nowych technologii i nowoczesnych pomocy dydaktycznych.		
		10.3. Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i poza formalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji	Wsparcie kształcenia i szkolenia osób dorosłych	<ul style="list-style-type: none"> dostosowanie oferty kształcenia i szkolenia osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym tworzenie programów uzyskania, podwyższania kwalifikacji ogólnych i zawodowych i/lub programów potwierdzania efektów uczenia się. 	X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa, kultury itd.	10.1 Zwiększenie dostępu do podstawowych usług świadczonych na rzecz mieszkańców w tym również w formie e-usług 10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej
		10.3 bis Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu	Wzmocnienie kształcenia zawodowego młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> modernizacja oferty kształcenia zawodowego, w szczególności przez; <ul style="list-style-type: none"> rozwój współpracy szkół zawodowych z 	XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej	12.1 Podnoszenie jakości nauczania szkolnego 12.2 Rozwój społeczeństwa

Strategia Rozwoju Gminy Zaluski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020
		<p>kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami</p>		<p>otoczeniem społecznym-gospodarczym, w tym rozwój kompetencji kluczowych potrzebnych na rynku pracy (w tym pobudzenie kreatywności, innowacyjności);</p> <ul style="list-style-type: none"> • doposażenie szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt i materiały dydaktyczne do realizacji kształcenia zawodowego; • prowadzenie doradztwa zawodowego (w szkołach gimnazjalnych i zawodowych) i rozwój współpracy z rynkiem pracy; • wsparcie rozwoju nauczycieli, w tym nauczycieli praktycznej nauki zawodu (m.in. we współpracy uczelniami technicznymi i pracodawcami); 		<p>informacyjnego</p> <p>12.3 Podnoszenie kompetencji pracowników w tym: nauczycieli i pracowników administracji publicznej</p>

Strategia Rozwoju Gminy Zaluski 2016-2020

Oś Priorytetowa RPO WM 2014-2020	Źródło wsparcia	Priorytety inwestycyjne RPO WM 2014-2020	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspierane działania	Cel rozwojowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020	Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Gminy Zaluski 2014-2020
				<ul style="list-style-type: none"> wsparcie podmiotów realizujących zadania centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego 		

opracowanie własne

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Szczególnie istotnym instrumentem będącym odpowiedzią na problemy dotyczące Gminy wiejskie w tym Gminę Załuski jest Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Do tej pory Gmina intensywnie korzystała z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 realizując wiele projektów. Przedmiot operacji realizowanych przez Gminę Załuski był bardzo szeroki i obejmował zadania inwestycyjne oraz nie inwestycyjne. Doświadczenie zdobyte podczas poprzedniej perspektywy budżetowej UE z pewnością pozwoli na sprawne i efektywne wykorzystanie Wspólnej Polityki Rolnej w celu rozwiązywania miejscowych problemów.

PROW finansowany jest z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich co uregulowane zostało Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005. Jest też spójny ze Strategią „EUROPA 2020”³ która ustala trzy zasadnicze dla rozwoju państw Członkowskich priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Przedmiotowa koncepcja rozwoju przekłada się na:

- ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i leśnictwie oraz na obszarach wiejskich;
- poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych;
- poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie;
- odtwarzanie, chronienie i wzmocnienie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa;
- wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym;
- zwiększanie włączenia społecznego, ograniczenie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.⁴

Wyżej wymienione priorytety Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich będą dotyczyć inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w sektorze rolnym, żywnościowym i leśnym oraz generalnie na obszarach wiejskich. Obejmują one transfer wiedzy i innowacje, konkurencyjność rolnictwa,

³ Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz rozwój obszarów wiejskich sprzyjający włączeniu społecznemu.⁵

Charakter obszarów wiejskich zdeterminowany przez powierzchnię zróżnicowanie w aspektach geograficznym, demograficznym, przyrodniczym i społeczno-ekonomicznym sprawia że problemy dotyczące obszary wiejskie mogą być rozwiązane za pomocą dużych inwestycji ale istotniejsza jest tu stymulacja za pomocą działań w ramach których mogą być realizowane pojedyncze lub grupy zadań odpowiadające bieżącym potrzebom lokalnych społeczności w różnych dziedzinach życia. Takie podejście uzasadnia również obowiązujący ustroj Państwa oraz ład prawny określający między innymi obowiązki jednostek samorządu terytorialnego będących potencjalnymi beneficjentami części poniższych działań względem mieszkańców. Ważne jest że PROW zakłada wsparcie również dla innych podmiotów poczynając od rolników przez osoby fizyczne w tym prowadzące bądź zamierzające prowadzić działalność gospodarczą, związki jednostek samorządu terytorialnego po stowarzyszenia i organizacje poza rządowe a także innowacyjne partnerstwa. Poniższe zestawienie wskazuje możliwości PROW 2014-2020 dla realizacji celów Gminy Załuski.

Tabela 31. powiązanie działań PROW 2014-2020 z celami strategii

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
1.	LEADER Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)	<p>W ramach tego działania wspiera się Lokalne Grupy Działania w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ kosztów pomocy przygotowawczej; ✓ realizacji operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego; ✓ przygotowanie i realizację działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania; ✓ kosztów bieżących i związanych z aktywizacją w ramach strategii rozwoju lokalnego ✓ nawiązywania współpracy i inicjatyw podejmowanych w ramach partnerstw; ✓ wdrażania strategii lokalnego rozwoju przez ocenę i wybór projektów do wsparcia finansowego nakierowanych na osiągnięcie lokalnych celów i zaspokojenie lokalnych potrzeb, przyczyniająca się do realizacji priorytetów Unii w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, 	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzanie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p> <p>X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa,</p>	<p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>1.3 Kreowanie rynku pracy poprzez tworzenie i utrzymanie miejsc pracy szczególnie dla osób młodych</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p> <p>10.1 Zwiększanie dostępu do podstawowych usług świadczonych na rzecz mieszkańców w tym również</p>

⁵ Dokument Roboczy Służb Komisji z dnia 14.03.2012 r. Elementy wspólnych ram strategicznych na lata 2014-2020 dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
		wdrażana na zasadzie partnerstwa na właściwym poziomie	<p>kultury itd.</p> <p>XI. Ochrona dziedzictwa kulturowego i budowanie lokalnej tożsamości</p> <p>XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej</p> <p>XIII. Włączenie społeczne we wszystkich obszarach funkcjonalnych lokalnej społeczności</p>	<p>w formie e-usług</p> <p>10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej</p> <p>11.1 Wspieranie ochrony zabytków</p> <p>11.2 Kultywowanie miejscowych tradycji lokalnych</p> <p>11.3 Budowanie marki gminy wspieranie inicjatyw integrujących mieszkańców</p> <p>12.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego</p> <p>13.1 Walka z ubóstwem i patologiami</p> <p>13.2 Likwidacja barier ograniczających dostęp do podstawowych usług przez osoby wykluczone</p> <p>13.3 Aktywizacja i wsparcie w poszukiwaniu pracy oraz powrotu na rynek pracy</p>
2.	Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw	<p>pomoc rolnikom lub właścicielom lasów w korzystaniu z usług doradczych, wsparcie będzie udzielane na następujące typy operacji:</p> <p>Świadczenia kompleksowej porady (usługi doradczej) dla rolników lub grupy rolników w szczególności w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobowiązań na szczeblu gospodarstwa rolnego wynikających z obowiązkowych wymogów dotyczących zarządzania lub norm dotyczących dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska; - praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska, działań na szczeblu gospodarstwa rolnego przewidzianych w programach rozwoju obszarów wiejskich służących modernizacji gospodarstw rolnych, budowaniu konkurencyjności, integracji sektorowej, innowacji, 	<p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p> <p>VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą</p> <p>VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka</p>	<p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>6.1 Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii</p> <p>6.2 Planowanie i monitorowanie procesów kształtujących przestrzeń</p> <p>8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
		<p>zorientowaniu na rynek oraz promowaniu przedsiębiorczości;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymogów na szczeblu uczestników określonych przez państwa członkowskie do celów wdrożenia art. 11 ust. 3 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady; - wymogów na szczeblu uczestników określonych przez państwa członkowskie do celów wdrożenia art. 55 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, w szczególności zgodności z ogólnymi zasadami zintegrowanej ochrony przed szkodnikami, której mowa w art. 14 dyrektywy 2009/128/WE ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów; - norm higieny pracy lub norm bezpieczeństwa związanych z gospodarstwem rolnym; - szczególnego doradztwa dla rolników rozpoczynających działalność po raz pierwszy. 		
3.	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	<p>Inwestycje zapewniające dostęp do podstawowych usług, w tym infrastruktury technicznej i kulturalnej, dla ludności zamieszkującej obszary wiejskie.</p> <p>Możliwość realizacji operacji z zakresu gospodarki wodno – ściekowej oraz budowy lub modernizacji dróg lokalnych.</p> <p>inwestycje dotyczące odnawiania obiektów zabytkowych, lub charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie oraz związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej</p> <p>wsparcie infrastruktury handlowej.</p>	<p>V. Zwiększenie potencjału rozwojowego poprzez poprawę mobilności wewnętrznej i zewnętrznej oraz podniesienie bezpieczeństwa drogowego</p> <p>VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią infrastrukturalną</p> <p>X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa,</p>	<p>5.1 Podniesienie standardu lokalnej sieci drogowej, zwiększanie dostępności zbiorowego transportu publicznego</p> <p>5.2 Podniesienie bezpieczeństwa zmotoryzowanych i pieszych</p> <p>6.2 Planowanie i monitorowanie procesów kształtujących przestrzeń</p> <p>6.4 Rozwijanie infrastruktury służącej ochronie środowiska oraz podniesieniu komfortu życia</p> <p>10.1 Zwiększanie dostępu do podstawowych usług świadczonych na rzecz mieszkańców w tym również w formie e-usług</p> <p>10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej</p> <p>10.3 Inwestycyjne</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
			kultury itd. XI. Ochrona dziedzictwa kulturowego i budowanie lokalnej tożsamości	wspieranie rozwoju kultury 11.1 Wspieranie ochrony zabytków 11.2 Kultywowanie miejscowych tradycji lokalnych 11.3 Budowanie marki gminy wspieranie inicjatyw integrujących mieszkańców
4.	Transfer wiedzy i działalność informacyjna	<p>Wsparcie na szkolenia ukierunkowane na rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych rolników, właścicieli lasów, w zakresie związanym z prowadzeniem działalności rolniczej i związanej z rolnictwem oraz leśnictwem. Szkolenia dotyczą zagadnień związanych w szczególności z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zarządzaniem, - technologią i organizacją produkcji w gospodarstwie, w tym produkcji ekologicznej, - bezpieczeństwem pracy, - marketingiem, - rachunkowością, - ubezpieczeniami w gospodarstwie, - korzystaniem z instrumentów finansowych, - ochroną środowiska, - wykorzystaniem TIK, - spółdzielczością, - tworzeniem i funkcjonowaniem grup producentów, - skróceniem łańcucha żywnościowego. <p>Inwestycje w projekty demonstracyjne w zakresie produkcji rolnej lub leśnej lub przetwórstwa rolno-spożywczego służące promowaniu innowacji. Inwestycje Działania upowszechniające dobre praktyki lub innowacyjne rozwiązania dotyczące produkcji rolnej lub leśnej lub przetwórstwa rolno-spożywczego</p>	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p> <p>X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa, kultury itd.</p> <p>XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej</p> <p>XIII. Włączenie społeczne we wszystkich obszarach funkcjonalnych lokalnej społeczności</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>1.2 Wspieranie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p> <p>10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej</p> <p>12.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego</p> <p>13.1 Walka z ubóstwem i patologiami</p>
5.	Rozwój gospodarstw i działalności	<p>rozwój działalności rolniczej oraz pozarolniczej. Inwestycje muszą być bezpośrednio związane ze wspieraną działalnością i nie</p>	I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji	1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
	gospodarczej	<p>mogą dotyczyć poprawy warunków mieszkaniowych. Przez działalność rolniczą rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym również produkcji materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego lub reprodukcyjnego, produkcji warzywniczej, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych, sadownictwa, hodowli i produkcji materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych lub produkcji zwierzęcej typu przemysłowego fermowego, z wyłączeniem chowu i hodowli ryb.</p> <p>Premia ma być wydatkowana zgodnie z założeniami biznesplanu, w szczególności na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowę lub modernizację budynków lub budowli służących prowadzeniu działalności rolniczej lub przygotowaniu do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie; - zakup w tym również instalację, nowych maszyn, urządzeń, w tym sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem do prowadzenia działalności rolniczej lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie; - zakładanie sadów lub plantacji wieloletnich krzewów owocowych, które efektywnie owocują co najmniej przez 5 lat; - zakup, w tym również instalację, lub budowę elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, oraz przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie; - zakup gruntów rolnych; - zakup zwierząt hodowlanych (gospodarskich) w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt 	<p>podmiotowej poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p>	<p>inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>1.3 Kreowanie rynku pracy poprzez tworzenie i utrzymanie miejsc pracy szczególnie dla osób młodych</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p> <p>3.3 Wsparcie przetwórstwa i organizowania rynków zbytu produktów rolnych</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
		gospodarskich, stanowiących stado podstawowe związany z rozpoczęciem produkcji zwierzęcej w gospodarstwie lub postępowaniem genetycznym w zakresie prowadzonej produkcji.		
6.	<i>Tworzenie grup i organizacji producentów</i>	<p>Inwestycje mające na celu dostosowanie procesu produkcyjnego do wymogów rynkowych, wspólnego wprowadzania towarów do obrotu, w tym przygotowanie do sprzedaży, centralizacja sprzedaży, dostarczanie do odbiorców hurtowych oraz ustanowienia wspólnych zasad dotyczących informacji o produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem wielkości produkcji i dostępności. Dodatkowym celem jest także realizacja innych działań, które mogą być przeprowadzane przez grupy i organizacje producentów, takie jak rozwijanie umiejętności biznesowych i marketingowych oraz organizowanie i ułatwianie procesów wprowadzania innowacji. Grupa lub organizacja producentów może ograniczać rolę pośredników w obrocie produktami, przyczyniając się do skrócenia łańcucha dostaw, a dzięki temu zapewnić sobie silniejszą pozycję na rynku. Integracja producentów, zarówno pozioma jak i pionowa, ułatwia wprowadzanie na rynek dużych, jednolitych partii towaru, o zapewnionej, powtarzalnej jakości, oraz nawiązywanie bezpośrednich kontaktów z odbiorcami produktów, co prowadzi do skracania łańcuchów dostaw. Przyczynia się to do większej opłacalności produkcji i zwiększenia dochodów producentów, budowania przez nich stabilniejszej pozycji na rynku, a jednocześnie pozwala na zapewnienie dbałości o jakość wytwarzanych produktów. Budowanie przez producentów silnych podmiotów gospodarczych pozwala im wpływać na</p>	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzanie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p> <p>3.3 Wsparcie przetwórstwa i organizowania rynków zbytu produktów rolnych</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
7.	<i>Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów</i>	funkcjonowanie rynku i jego Konkurencyjność. Zakres obejmuje powiększanie obszarów leśnych poprzez zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych oraz innych niż rolne	VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka	6.1 Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii 8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń 8.2 Ograniczenie negatywnych skutków działalności rolniczej w obszarach ochrony gleby, wody i powietrza
8.	<i>Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonej o w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych</i>	inwestycje mające na celu zapobieganie albo odtworzenie zniszczonego majątku produkcyjnego gospodarstwa uszkodzonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych lub katastrof. Wsparcie nie może stanowić rekompensaty z tytułu straty dochodu wynikającej z klęski żywiołowej lub katastrofy.	VII. Ochrona przed skutkami niekorzystnych zjawisk atmosferycznych	7.1 Zapobieganie i minimalizowanie skutków niebezpiecznych zjawisk wywołanych zmianami klimatycznymi
9.	<i>Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych</i>	wprowadzenie niezbędnych zmian w gospodarstwie oraz poddaniu go niezbędnym kontrolom, zgodnie z określonymi standardami systemu. Wsparcie ma charakter motywacyjny i ma na celu ułatwienie prowadzenia produkcji w nowych warunkach, wymaganych przez określony system jakości. Wsparcie ma na celu także umożliwienie pokrycia dodatkowych kosztów produkcji do momentu, kiedy będą one odzwierciedlone w wyższych cenach produktów na rynku. Wsparcie w zakresie nakładów na promocję i informację o tych produktach, pozwalające na dotarcie do ich odbiorców.	III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę IV. Budowa konkurencyjnego wyspecjalizowanego sektora rolno-spożywczego opartego o wysoką, jakość i bezpieczeństwo produktów rolnych	3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how 4.1 Wzrost, jakości produktów rolnych i bezpieczeństwa żywnościowego, rozwój rolnictwa ekologicznego 4.2 Wsparcie i rozwijanie specjalizacji w obszarze produkcji rolnej

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
10.	Regionalna Sieć Obszarów Wiejskich	Pomoc jest udzielana na realizację projektów związanych z utworzeniem, zapewnieniem funkcjonowania oraz realizacji działań Regionalnej Sieci Obszarów Wiejskich. W ramach pomocy możliwe jest również finansowanie działań informacyjno-promocyjnych dotyczących następnego okresu programowania oraz ocen ex-post, audytów i przygotowywania końcowych sprawozdań dotyczących poprzedniego okresu programowania.	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzanie aktywności przedsiębiorczej i inwestycyjnej</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p> <p>X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa, kultury itd.</p> <p>XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej</p> <p>XIII. Włączenie społeczne we wszystkich obszarach funkcjonalnych lokalnej społeczności</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p> <p>10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej</p> <p>12.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego</p> <p>13.1 Walka z ubóstwem i patologiami</p> <p>13.2 Likwidacja barier ograniczających dostęp do podstawowych usług przez osoby wykluczone</p>
11.	Współpraca	Wsparcie dotyczy form współpracy, prowadzącej do uzyskania nowych produktów, procesów, typów organizacji, w tym również nowych zakresów, tematów współpracy dla już istniejących grup podmiotów współpracujących przy realizacji nowych, wspólnych przedsięwzięć. Oczekiwanym efektem współpracy podmiotów powinny być nowe, innowacyjne rozwiązania praktycznych problemów zidentyfikowanych przez zainteresowane strony. Zakres wsparcia dotyczy transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich, który powinien być stosowany horyzontalnie w odniesieniu do wszystkich priorytetów unijnych	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzanie aktywności przedsiębiorczej i inwestycyjnej</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p> <p>VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
		związanych z rozwojem obszarów wiejskich. Działanie „Współpraca” jest narzędziem umożliwiającym funkcjonowanie Europejskiego Partnerstwa Innowacyjnego na rzecz zrównoważonego i wydajnego rolnictwa.	przestrzenią oraz infrastrukturą VIII. Ochrona ekosystemów niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa, kultury itd. XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej	6.1 Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii 6.2 Planowanie i monitorowanie procesów kształtujących przestrzeń 8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń 10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej 12.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego
12.	Rolnictwo ekologiczne	wsparcie dobrowolnych zobowiązań rolników, którzy podejmują się utrzymać lub przejść na praktyki i metody rolnictwa ekologicznego określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007, z późn. zm.). Wszystkie uprawy deklarowane do wsparcia finansowego w ramach działania Rolnictwo ekologiczne podlegają kontroli upoważnionych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jednostek certyfikujących zgodnie z zasadami ustalonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007. Rolnictwo ekologiczne oznacza sposób gospodarowania o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej w obrębie gospodarstwa rolnego, oparty na środkach pochodzenia biologicznego i mineralnego nieprzetworzonych technologicznie.	III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę IV. Budowa konkurencyjnego wyspecjalizowanego sektora rolno-spożywczego opartego o wysoką, jakość i bezpieczeństwo produktów rolnych	3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how 4.1 Wzrost, jakości produktów rolnych i bezpieczeństwa żywnościowego, rozwój rolnictwa ekologicznego 4.2 Wsparcie i rozwijanie specjalizacji w obszarze produkcji rolnej

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
		Podstawową zasadą jest zaniechanie stosowania w procesie produkcji żywności środków chemii rolnej, weterynaryjnej i spożywczej. Zasada ta dotyczy wszystkich rodzajów i etapów produkcji - zarówno uprawy roślin, chowu i hodowli zwierząt, jak i przetwórstwa.		
13.	Działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne	Wsparcie w formie płatności zobowiązaniowej na zrównoważone gospodarowanie nawozami, działania zapobiegające erozji gleb i przyczyniające się do ochrony gleb i wód, zachowanie i ochronę cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, ochronę zagrożonych zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich, a także ochronę różnorodności krajobrazu.	IV Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka	6.3 Ochrona bioróżnorodności 8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń 8.2 Ograniczenie negatywnych skutków działalności rolniczej w obszarach ochrony gleby, wody i powietrza
14.	Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami	wsparcie finansowe dla rolników, którzy prowadzą działalność rolniczą na obszarach górskich i innych obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (obszary ONW). Realizacja tego działania ma ułatwić rolnikom kontynuowanie rolniczego użytkowania ziemi, a także umożliwić zachowanie walorów krajobrazowych obszarów wiejskich oraz utrzymanie i promowanie zrównoważonych systemów działalności rolniczej na tych terenach. W efekcie wsparcie to będzie wpływało na utrzymanie żywotności obszarów wiejskich i na zachowanie różnorodności biologicznej. Wsparcie w ramach tego działania udzielane jest w celu zrekompensowania rolnikom wszystkich, lub części dodatkowych kosztów oraz utraconych dochodów związanych z ograniczeniami dla produkcji rolnej na danym obszarze ONW.	Nie zidentyfikowano potrzeb w tym zakresie na terenie Gminy Załuski	Nie zidentyfikowano potrzeb w tym zakresie na terenie Gminy Załuski
15.	Inwestycje w	Wsparcie w zakresie pierwotnej produkcji rolnej,	I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na	1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
	<i>środki trwałe</i>	przygotowania do sprzedaży, przetwórstwa, w wyniku którego powstaje produkt rolny oraz wprowadzania do obrotu (sprzedaż hurtowa) produktów rolnych, tj. produktów wymienionych w Załączniku nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Wsparcie w ramach tego działania obejmuje również inwestycje materialne lub niematerialne, które dotyczą infrastruktury związanej z rozwojem, modernizacją lub dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów.	<p>konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p> <p>IV. Budowa konkurencyjnego wyspecjalizowanego sektora rolno-spożywczego opartego o wysoką jakość i bezpieczeństwo produktów rolnych</p> <p>VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą</p> <p>VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka</p>	<p>i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p> <p>4.1 Wzrost jakości produktów rolnych i bezpieczeństwa żywnościowego, rozwój rolnictwa ekologicznego</p> <p>6.1 Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii</p> <p>6.2 Planowanie i monitorowanie procesów kształtujących przestrzeń</p> <p>8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń</p>
16.	<i>Renty strukturalne</i>	Płatności zobowiązaniowe związaną z odchodzeniem i przekazywaniem gospodarstw rolnych młodym gospodarzom	III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę	3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how

opracowanie własne

Jednym z dokumentów do których nawiązuje niniejsza strategia jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Określa ona cel strategiczny, którym jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Do osiągnięcia tych założeń mają przyczynić się cele szczegółowe:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Na podstawie postawionego celu 2 Samorząd Województwa Mazowieckiego wprowadził do RPO WM 2014-2020 Zintegrowane Podejście Rozwoju do Regionalnego.

Dla Gminy Załuski istotny tutaj jest Regionalny Instrument Terytorialny. RIT to mechanizm stworzony przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, mający na celu realizację inwestycji kluczowych dla zdynamizowania rozwoju społeczno-gospodarczego Mazowsza na Obszarów Szczególnej Interwencji zidentyfikowanych w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r. jako problemowe.⁶ Wg SRWM Gmina Załuski objęta jest Obszarem Szczególnej Interwencji płocko-ciechanowskiego subregionu województwa. Wyznaczonymi dla tego obszaru kierunkami są:

- Rozwój specjalizacji przemysłowych obszaru
- Poprawa dostępności obszaru
- Wykorzystanie potencjału energetyki odnawialnej

Działania wyznaczone dla SRGZ wpisują się w te kierunki dlatego też ważne jest aby Gmina prowadziła działania w celu przystąpienia do partnerstwa, którego liderem będzie miasto subregionalne, a następnie opracowania jednego *Planu działań RIT* dla danego obszaru. Jest to niezbędne dla korzystania z tego mechanizmu.

Ważnym dla gminy Załuski w kontekście budowania partnerstwa i spójności terytorialnej jest uczestnictwo w Rozwoju Lokalnym Kierowanym przez Społeczność. Jest to możliwe między innymi poprzez udział w podejściu Leader oraz czynne działania w ramach Lokalnej Grupy Działania. Jak pokazała perspektywa budżetowa 2007-2013 obecność w LGD dała wymierne korzyści w postaci wielu projektów inwestycyjnych ale również miękkich wspierających aktywność społeczną oraz lokalną tożsamość. Im większe zaangażowanie w partnerstwie tym więcej korzyści dla miejscowej ludności i gospodarki.

Wyżej opisane programy choć o dużym stopniu istotności, nie stanowią jedynej możliwości finansowania zadań mogących przyczynić się do realizacji celów strategii. Należy zwrócić uwagę że dotychczas duże wsparcie rozwojowe świadczył również Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Już teraz NFOŚiGW postawił do dyspozycji dla zainteresowanych współpracą w ramach programu Prosument samorządów pierwsze 100 milionów złotych. Mechanizmy te będą się rozwijały co w istotny sposób może oddziaływać na konstrukcję finansową planowanych zadań inwestycyjnych.

Mniej popularnymi lecz dzięki temu łatwiejszymi ze względu na mniejszą konkurencję w pozyskiwaniu środków są mechanizmy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy. Ich istnienie w Polsce jest Konsekwencją przystąpienia do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i umożliwienia krajom ich udzielających nie będących członkami UE dostępności do jej rynku wewnętrznego. Zakres dotychczasowego wsparcia w ramach w/w mechanizmów jest imponujący i tworzył poniższe programy:

- Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów
- Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych

⁶ Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

- Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii
- Fundusz dla Organizacji Pozarządowych
- Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego
- Poprawa i lepsze dostosowanie ochrony zdrowia do trendów demograficzno-epidemiologicznych
- Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego
- Promowanie różnorodności kulturowej i artystycznej w ramach europejskiego dziedzictwa kulturowego
- Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy
- Norwesko-Polska Współpraca Badawcza
- Ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć
- Współpraca w obszarze Schengen oraz walka z przestępczością transgraniczną i zorganizowaną, w tym przeciwdziałanie handlowi ludźmi oraz migracjom grup przestępczych
- Budowanie potencjału instytucjonalnego i współpraca w obszarze wymiaru sprawiedliwości / Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości
- Wsparcie służby więziennej, w tym sankcji pozawięziennych
- Fundusz na rzecz godnej pracy i dialogu trójstronnego
- Innowacje w zakresie zielonych technologii

Dlatego też warto jest przyglądać się rozwojowi i ewolucji przedmiotowych źródeł wsparcia w nowych edycjach i w miarę możliwości wykorzystywanie ich w różnych obszarach funkcyjnych.

Szczególną rolę w ramach budowania potencjału absorpcyjnego środków UE dla lokalnych samorządów pełni Bank Gospodarstwa Krajowego. Tworząc mechanizmy wyprzedzającego finansowania operacji dotowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich przyczynił się do zapewnienia wielu gminom możliwości płynnego wykonania inwestycji. Coraz większe uznanie znajdują też fundusze rewolwingowe które mogą przeważać w przyszłości szczególnie ze względu na zmniejszające się wsparcie dla Polski z unijnego budżetu.

Popularnym szczególnie wśród większych samorządów jako źródło finansowania ważnych z punktu widzenia mieszkańców zadań są budżety partycypacyjne. Możliwość oddania w ręce lokalnej społeczności części środków do dyspozycji może podnieść efektywność inwestycyjnej części budżetu oraz budować wartość dodaną w postaci zwiększonej aktywności wspólnoty. W podobny sposób może działać Fundusz Sołecki który wydaje się bardziej przystawać do potrzeb i realiów gmin wiejskich. Dodatkowo można w ramach jego funkcjonowania liczyć na wsparcie budżetu Państwa.

W obecnych realiach poza wymienionymi wyżej istnieje wiele innych możliwości finansowania strategicznych inwestycji i zadań służących rozwojowi. Niemniej jednak bez skutecznego zapewnienia środków w budżecie gminy nawet trudno jest mówić o korzystaniu ze źródeł zewnętrznych. Dodatkowo zrównoważony rozwój możliwy będzie jedynie przy stabilnym i stałym strumieniu finansów płynących z własnego budżetu. Istotne jest więc pobudzanie tych obszarów które zapewnią stały wzrost dochodów. Mowa tu oczywiście o pobudzaniu gospodarki przynoszącej budżetowi wymiernych korzyści w postaci podatków.

Jednym z efektów realizacji niniejszej strategii ma być budowanie atrakcyjności osadniczej. Należy jednak zadbać o to by sprowadzające osoby meldowały się w Gminie

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Załuski partycypując w dochodach gminnego budżetu. Warto więc podejmować działania zachęcające do formalizowania stałego pobytu.

10. Podsumowanie

W okresie 2007-2015 w miarę możliwości realizowano inwestycje i projekty miękkie przyczyniające się do realizacji celów założonych w dotychczasowej Strategii Rozwoju Gminy Załuski. W związku ze zmienną sytuacją kształtowaną zarówno przez wewnętrzne jak i zewnętrzne czynniki elastycznie podchodzą do zakresu zaplanowanych zadań dzięki temu optymalizowano nakłady, aby w sposób najbardziej efektywny wykorzystać zasoby. Niniejsza strategia przyjmuje powyższe za właściwe postępowanie dla realizacji celów określonych na lata 2016-2020. Podejmowane jednak zadania i czynności powinny być dodatkowo wspierane przez aktywność wszystkich interesariuszy dlatego też trzeba intensywnie i nieustannie myśleć o aktywizacji społeczności w różnych obszarach funkcjonalnych.

Dla zapewnienia skuteczności i efektywności realizacji kierunków działań tu opisanych należało skupić się na dokumentach programowych i rozwojowych szczebla Unijnego, Krajowego i Regionalnego wytworzonych zarówno przez organy rządowe jak i samorządowe. Dlatego też szczególną uwagę zwrócono na:

- Strategię „Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu
- Strategię Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020, opracowana przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020
- Umowę partnerską
- Strategię Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Dodatkowo na wdrażanie strategii istotnie oddziałują wszelkie dokumenty planistyczne będące tematycznymi strategiami, planami, prognozami, ocenami i programami obowiązującymi w Gminie Załuski.

Spójność z wymienionymi dokumentami jest kluczowa dla możliwości poszukiwania wsparcia w rozwiązywaniu wspólnych problemów ale również dla zachowania porządku we wdrażaniu strategii i zachowania konsekwencji w postępowaniu przy realizacji zaplanowanych działań. Strategia Rozwoju Gminy Załuski na lata 2014-2020 jest dokumentem który odnajduje wspólne obszary działania w celu rozwiązywania własnych problemów przyczyniając się do poprawie makro regionalnych wskaźników. Będzie to możliwe przy zachowaniu miejscowego ładu, zgodności i indywidualności kulturowej.

Realizacja inwestycji przybliżająca do wypełnienia celu niniejszego dokumentu powinna opierać się w sposób przemyślany zgodny z określonym harmonogramem i porządkiem. W tym celu powinien powstać dokument będący planem inwestycyjnym którego zatwierdzenie będzie kompetencją rady gminy. Taki sposób przyjęcia planu pozwoli na jego aktualizację w ramach zmieniających się potrzeb lub pojawiających się możliwości wsparcia istotnych z punktu widzenia mieszkańców inwestycji zgodnych z celami i kierunkami rozwoju określonymi w niniejszej strategii.

11.1 Konsultacje

Ważnym elementem w procesie przygotowywania strategii rozwoju gminy są konsultacje społeczne. Zgodnie z założeniami wskazanymi w niniejszym dokumencie jednym z celi strategii jest między innymi włączenie obywateli do pełniejszego uczestnictwa w planowaniu, zatwierdzaniu i realizowaniu procesów gospodarczych, ekonomicznych, społecznych itd. Włączenie społeczne, jego aktywizacja ma na celu zwiększenie partycypacji w decyzjach podejmowanych przez administrację ale ma być głównie wskazaniem i jasnym określeniem potrzeb obywateli. Wychodząc naprzeciw słusznej praktyce niniejszy dokument został poddany pod ocenę lokalnej społeczności.

Konsultacje zostały przeprowadzone w dwóch formach. Pierwszą z nich była ankieta skierowana do mieszkańców gminy dostępna w Urzędzie i na stronie internetowej Urzędu Gminy Załuski. Mieszkańcy mieli możliwość wyrazić w niej swoje zastrzeżenia co do samego dokumentu jak i wskazać potrzeby i niezbędne do podjęcia ich zdaniem działania w celu poprawy jakości życia. W ramach tej formuły zgłoszono 6 uwag za pośrednictwem 14 wypełnionych ankiet.

Drugą formą był cykl bezpośrednich spotkań z mieszkańcami na których zaprezentowany został dokument i również słuchano uwag dotyczących potrzeb, kierunków rozwoju oraz sposobu osiągania celów wyznaczonych strategią. Obie formy spotkały się z odezwą lokalnej społeczności co za skutkowało wniesieniem propozycji zmian do strategii. Wykaz zgłoszonych propozycji oraz sposobu ich rozpatrzenia prezentuje poniższe zestawienie. Istotne jest również to że proces konsultacji nie oparł się jedynie na zaplanowanych formach. Możliwe było wniesienie indywidualnych wniosków. Z zadowoleniem można więc przyjąć fakt że mieszkańcy wykazali zainteresowanie dokumentem podobnie uczynili to również Radni Rady Gminy przekazując swoje uwagi. Jest to z pewnością chęć czynnego konstruktywnego uczestnictwa w realizacji założeń strategii.

Tabela 32. Analiza uwag i wniosków

Obecny zapis	Proponowane brzmienie zapisu	Uzasadnienie
Rozdział 4.3.1 "(...)W związku z tym Gmina planuje do 2020r. przeznaczyć na cele przebudowy 20km dróg około 5 mln zł."	Po tym zapisie proponuje się dodać: "Pierwszeństwo w przebudowie mają mieć drogi prowadzące do terenów inwestycyjnych ujętych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego".	Tereny inwestycyjne mieszkalne, usługowe i produkcyjne powinny posiadać pierwszeństwo dla budowy i przebudowy dróg jako obszary, które stanowią potencjalnie największe źródło zysku (podatków i rent planistycznych) dla budżetu gminy.
Rozdział 4.3.1 Tabela 7. Drogi	Dopisanie do wykazu dróg gminnych, drogi znajdującej się na działce ewidencyjnej nr 16, obręb Załuski, jednostka ewidencyjna Załuski, jako drogi żwirowo/gruntowej i wymagającej przebudowy (utwardzenia asfaltem) oraz drogi znajdującej się na działce ewidencyjnej nr 7, obręb Załuski, jednostka ewidencyjna Załuski, jako	Droga prowadzi do terenów inwestycyjnych ujętych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (tereny mieszkalne), powstaje nowa zabudowa mieszkaniowa, w okresie jesienno-zimowym oraz wiosennym jest nieprzejezdna, istnieje niebezpieczeństwo, że pojazdy służb ratowniczych nie dotrą na czas. Tereny te zlokalizowane są w obszarze atrakcyjnym dla

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

	drogi zwirowo/gruntowej i wymagającej przebudowy (utwardzenia tłuczniami).	inwestorów spoza gminy, są magnesem na nowych mieszkańców.
Priorytety, cel, działania	Dopisanie w priorytecie "Transport", w Działaniach: "Pierwszeństwo w przebudowie mają mieć drogi prowadzące do terenów inwestycyjnych ujętych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego".	Tereny inwestycyjne mieszkalne, usługowe i produkcyjne powinny posiadać pierwszeństwo dla budowy i przebudowy dróg jako obszary, które stanowią potencjalnie największe źródło zysku (podatków i rent planistycznych) dla budżetu gminy.
Rozdział 4.3.2 "(...) rozbudowa pompowni w Nowych Olszynach (...)".	Uwzględnienie miejscowości Załuski. "..." rozbudowa pompowni i stacji uzdatniania wody w Nowych Olszynach i Załuskach (...)".	Budowa stacji uzdatniania wody w Załuskach zakończy problem z brakiem wody w wodociągach w okresie letnim.
Rozdział 4.3.1	Stworzenie wykazu przyszłych inwestycji drogowych w okresie 2015-2020.	Działania gminy i planowanie inwestycji drogowych będzie transparentne.
Rozdział 4.3.1 oraz w Priorytety, cel, działania w Priorytecie Transport	Dopisanie zapisu: "Inwestycjom drogowym powinna towarzyszyć odpowiednia infrastruktura towarzysząca zwłaszcza w terenie zabudowanym w postaci oświetlenia ulicznego, chodników w miejscach o intensywnym ruchu samochodowym, odpowiedniego oznakowania".	Działania te poprawią bezpieczeństwo na drogach gminnych